

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๒๔/๒๕๕๙
วันอังคารที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙

พิจารณาเรื่อง

ระเบียบวาระที่ ๓ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา จำนวน ๒ เรื่อง

๑. การพัฒนาครู : กรณีการแก้ปัญหาวิกฤตผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้มลดต่ำลง

๒. การปฏิรูปกฎหมายการศึกษา และร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

เรื่องที่ ๑ การพัฒนาครู : กรณีการแก้ปัญหาวิกฤตผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้มลดต่ำลง

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา

๑. การพัฒนาคุณภาพครูนั้น ควรมีการทดสอบความรู้พื้นฐานของครูผู้สอนว่ามีความรู้เพียงพอในวิชาที่จะสอนดีแล้วหรือไม่ อย่างไร หากพบว่ายังมีความรู้ไม่เพียงพอก็ควรจะต้องพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้พื้นฐานที่ดีเสียก่อน รวมทั้งยังต้องพัฒนาทักษะวิชาชีพครูทั้งในด้านเทคนิคและวิธีการถ่ายทอดความรู้ วิธีการจูงใจเด็กนักเรียนหรือผู้เรียนให้มีความสนใจในการเรียน วิธีการติดตามประเมินผล เพื่อวัดความรู้และความเข้าใจของเด็กนักเรียนหรือผู้เรียน ตลอดจนพัฒนาให้ครูมีหัวใจและจิตวิญญาณของความเป็นครูมืออาชีพด้วย

๒. ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครู เพื่อให้ครูผู้สอนมีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น กรณีการเลื่อนวิทยฐานะครู เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันใช้ตัวชี้วัดในการเลื่อนวิทยฐานะครู ดังนี้ ๑) จริยธรรม ๒) ผลคะแนน O-NET ของนักเรียน ๓) ผลงานวิชาการ หรือผลงานเชิงประจักษ์ หรือเอกสารทางวิชาการ หรือสื่อการเรียนการสอน จึงควรนำตัวชี้วัดในลำดับที่ ๓ และลำดับที่ ๒ มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเป็นหลัก หากครูผู้สอนสามารถทำสื่อการเรียนการสอนส่งเข้าประกวดได้รับรางวัลในระดับภาคหรือระดับประเทศ หรือครูผู้สอนพาเด็กนักเรียนไปแข่งขันทักษะความรู้ต่าง ๆ โดยได้รับรางวัลในระดับประเทศ หรือระดับโลก หรือผลคะแนนการสอบ O-NET ของเด็กนักเรียนมีแนวโน้มที่ดีขึ้นได้มาตรฐานตามหลักสากล ครูผู้สอนคนนั้นก็ควรได้รับการเลื่อนวิทยฐานะ

๓. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการเรียนการสอนในระดับโรงเรียน ตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อทำการติดตามประเมินผลการเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยจะต้องมีการประเมินในเรื่องที่สำคัญ ๓ เรื่อง คือ ๑) ผลคะแนน O-NET ของเด็กนักเรียน ๒) การจัดทำสื่อการเรียนการสอน และ ๓) เทคนิคหรือวิธีการสอนที่สามารถทำให้เด็กนักเรียนเกิดการพัฒนาขึ้นได้อย่างแท้จริง

๔. การเลื่อนระดับของผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลคะแนน O-NET ในภาพรวมของเด็กนักเรียนในสถานศึกษาแห่งนั้น หรือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ในภาพรวมของเด็กนักเรียนในพื้นที่การศึกษาแห่งนั้น มาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาเลื่อนระดับ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะต้องได้ผลคะแนน O-NET หรือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดจึงจะสามารถเลื่อนระดับผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้

นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์

ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องของการแก้ปัญหาวิกฤตผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างจริงจัง เนื่องจากปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหานั้น ไม่ได้เกิดจากครูผู้สอน แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงปัญหาของผู้เรียน และสภาพสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนด้วย กล่าวคือ ไม่ว่าจะมีการพัฒนาครูผู้สอน หรือพัฒนาหลักสูตร หรือวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างไรก็ตาม หากผู้เรียน อยู่ในสถานะที่ไม่พร้อมที่จะเรียนแล้ว ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ จากผลการศึกษาของกรมสุขภาพจิต ในปี ๒๕๕๔ พบว่าเด็กไทยในช่วงอายุระหว่าง ๖ - ๑๕ ปี จำนวนประมาณ ๗๒,๐๐๐ คน มีความฉลาด ทางสติปัญญา (Intelligence Quotient) หรือ IQ เพียงร้อยละ ๔๕ ทำให้เด็กไทยมีปัญหาในเรื่องของความฉลาด ทางสติปัญญาและการควบคุมอารมณ์ ส่งผลให้เด็กไทยมีพัฒนาการที่ค่อนข้างช้า โรงเรียนหรือสถานศึกษาต่าง ๆ จึงควรมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของการดูแลสุขภาพและอนามัยของผู้เรียน เช่น การป้องกันไม่ให้ เด็กนักเรียนขาดสารอาหาร เป็นต้น ตลอดจนปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน ดังนั้น การแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา นอกเหนือจากการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียน และสภาพสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาประกอบด้วย

นางถวิลวดี บุรีกุล

๑. รายงานของคณะกรรมการฯ ไม่ได้มีการกล่าวถึงวิธีการพัฒนาคุณภาพครูโดยละเอียดว่า จะต้องมีการพัฒนาครูผู้สอนในด้านใดบ้าง ตลอดจนกระบวนการพัฒนาและหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ ของภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องเข้ามาดำเนินการในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาให้เกิด ความชัดเจนว่าปัญหาในเรื่องของวิกฤตผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้ม ลดต่ำลงนั้น เกิดขึ้นเพราะสาเหตุใดกันแน่ระหว่างครูผู้สอน เด็กนักเรียน หรือตัว O-NET เอง หากปัญหานั้น มีสาเหตุเกิดจากครูผู้สอนแต่เพียงอย่างเดียว ควรมีการจัดทำ SDGs หรือ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอน เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพครู เกิดความถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

๒. ควรมีการมองภาพรวมของปัญหาให้รอบด้านว่า ปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่สำคัญ มีอะไรบ้าง เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นจากครูผู้สอน ปัญหาที่เกิดขึ้นจากผู้ปกครอง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากเด็กนักเรียน ปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบการบริหารราชการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เป็นต้น เพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบการศึกษา ที่เป็นรูปธรรมและเป็นระบบ

๓. ปัจจุบันกองทุนพัฒนาครู คณะอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ยังมีอยู่หรือไม่ อย่างไร หากยังมีอยู่ ควรนำเงินจากกองทุนดังกล่าว มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของครู คุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา และคุณภาพของเด็กนักเรียนหรือผู้เรียนต่อไป

๔. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาควรมุ่งเน้นที่ตัวเด็กนักเรียนหรือผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่มุ่งเป้าประสงค์แต่เพียง O-NET อย่างเดียว อาจจะไม่เพียงพอในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ดังนั้น จึงควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยมองภาพรวมของการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเด็กนักเรียนหรือผู้เรียนในทุกมิติให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน

คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์

๑. กระบวนการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนนอกจากใช้วิธีการฝึกอบรมแล้ว ควรจะมีการกำหนดกลไกต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น อาจจะต้องมีการออกข้อบังคับ กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนด้วยหรือไม่ อย่างไร เป็นต้น ตลอดจนต้องมีการกำหนดกรอบหรือคุณสมบัติของครูผู้สอนในโรงเรียนและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยไม่ให้ความแตกต่างกันมากนัก เพราะในปัจจุบันคุณสมบัติของครูผู้สอนในโรงเรียนกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก กล่าวคือ คนที่จะทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนได้นั้นจะต้องจบทางด้านวิชาชีพครูโดยตรง ขณะที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยเพียงจบในสาขาที่ตัวเองเชี่ยวชาญก็สามารถทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนได้แล้ว

๒. ควรมีการทบทวนกระบวนการผลิตครูว่า สถานศึกษาที่ทำหน้าผลิตครูให้แก่ประเทศนั้นมีวิธีการเรียนการสอนที่สามารถทำให้ผู้ที่จบออกมาประกอบอาชีพครูนั้น สามารถสอนให้เด็กนักเรียนรู้จักคิด และรู้จักวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบได้หรือไม่ อย่างไร

๓. ควรมีระบบคัดกรองหรือคัดเลือกครูที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและมาตรฐาน และควรมีกรอบในการคัดเลือกบุคลากรที่ชัดเจน ซึ่งองค์กรวิชาชีพครูจะต้องเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

๔. การพัฒนาคุณภาพครูอาจนำวิธีการการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) มาประยุกต์ใช้ร่วมด้วยก็ได้ โดยมุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ในเรื่องของความรู้ทั่วไป ความรู้เฉพาะ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กนักเรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์หรือประมวลผลทางความคิดได้อย่างเป็นระบบ

๕. การสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองนั้น อาจนำวิธีการการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดการแข่งขันกัน หากหน่วยงานใดสามารถพัฒนาคุณภาพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็มีสิทธิ์ได้รับรางวัลจากผลงานการพัฒนาดังกล่าว

นายคำณูณ สิทธิสมาน

๑. ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของระบบการศึกษาของไทย คือ ปัญหาการพัฒนาความสามารถในการสอนของครูให้สามารถสร้างความรู้และความเข้าใจแก่นักเรียนและนำไปปรับใช้ในการสอบวัดผลทางการศึกษาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการทดสอบ O-NET หรือ การทดสอบอื่น ๆ ก็ตาม โดยหากครูประสบความสำเร็จในการสอนดังกล่าว ย่อมจะช่วยให้เด็กเรียนไม่จำเป็นต้องเรียนพิเศษเพิ่มเติม

ในโรงเรียนกวดวิชา อันเป็นโรงเรียนนอกระบบการศึกษาปกติและมีค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้พิจารณาแก้ไขหัวข้อรายงานของคณะกรรมการธิการ เป็นการปฏิรูประบบการผลิตและการพัฒนาครู : กรณีการแก้ปัญหาวิกฤตของระบบการศึกษาไทย โดยจำเป็นไม่ต้องระบุเฉพาะกรณีการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน หรือ O-NET เท่านั้น

๒. ระบบการประเมินผลและการเลื่อนวิทยฐานะของครูในระบบการศึกษาไทย ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ โดยใช้ประกาศนียบัตรที่ครูได้รับเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะ ทำให้ครูมีภาระต้องเข้ารับการฝึกอบรมและไม่มีเวลาเพียงพอในการสอนหนังสือ การผลิตสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ หรือ การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ นอกจากนี้ ระบบการประเมินผลและการเลื่อนวิทยฐานะดังกล่าวยังมีความเชื่อมโยงกับระบบอุปถัมภ์ด้วย โดยครูบางรายอาจใช้ช่องทางการขอความช่วยเหลือจากผู้บริหารระดับสูงในการสนับสนุนและส่งเสริมตนเพื่อเลื่อนระดับส่งผลให้การประเมินผลและการเลื่อนวิทยฐานะมิได้เกิดจากความรู้และความสามารถที่แท้จริง ซึ่งกรณีทั้งสองประการดังกล่าว ล้วนเป็นปัญหาที่ทำให้ครูไม่มีเวลาให้นักเรียนในโรงเรียน รวมทั้ง ยังทำให้ครูที่มีความรู้และความสามารถอย่างแท้จริง หมดกำลังใจในการทำงานและลาออกจากการสอนหนังสือในโรงเรียนในระบบปกติเพื่อไปสอนหรือเปิดโรงเรียนกวดวิชา ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้พิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับระบบการประเมินผลและการเลื่อนวิทยฐานะครูในระบบการศึกษาไทย อันจะนำไปสู่การคืนครูสู่ห้องเรียนและคืนครูแก่โรงเรียนในระบบได้ต่อไป

๓. สืบเนื่องจากในปัจจุบัน ประเทศไทยไม่มีสถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูโดยเฉพาะ ในขณะที่ครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทหลักในระบบการศึกษา ดังนั้น การผลิตครูที่มีคุณภาพจึงเป็นการดำเนินการที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะช่วยให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้พิจารณากำหนดแนวทางในการผลิตครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง

๔. นักเรียนไทยในปัจจุบันนิยมเข้าเรียนเพิ่มเติมในโรงเรียนกวดวิชา ซึ่งเป็นการเรียนพิเศษเสริมจากการเรียนตามปกติ โดยมีสาเหตุมาจากวิธีการและรูปแบบการสอนของโรงเรียนกวดวิชาที่น่าสนใจ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นและสามารถสอบวัดผลทางการศึกษาประเภทต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ โรงเรียนกวดวิชายังมีเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัย ซึ่งนำมาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐศึกษาวิธีการและรูปแบบการสอนของโรงเรียนกวดวิชา ตลอดจน เทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ และนำมาปรับใช้ในโรงเรียนในระบบปกติ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความสนใจและเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้ง ไม่จำเป็นต้องเข้าเรียนในโรงเรียนกวดวิชา

นายวิทยา แก้วภราดัย

ครูและผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งโรงเรียนที่มีชื่อเสียงระดับประเทศและโรงเรียนทั่วไปควรมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนการสอนหนังสือและการบริหารงานระหว่างโรงเรียน เพื่อเป็นการช่วยกระตุ้นให้ครูและผู้บริหารโรงเรียน พัฒนาศักยภาพการสอนและการบริหารงานด้านการศึกษา เนื่องจากเมื่อครูและผู้บริหารจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงระดับประเทศได้มีโอกาสไปสอนหนังสือและบริหารงานในโรงเรียนทั่วไป จะทำให้มีโอกาสดูปรับใช้ความรู้และทักษะในการสอนนักเรียนระดับทั่วไปและการบริหารงานโรงเรียน

ระดับทั่วไป ในขณะที่เดียวกัน ครูและผู้บริหารจากโรงเรียนทั่วไป เมื่อได้ไปสอนหนังสือและบริหารงาน ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ย่อมจะมีโอกาสได้สอนหนังสือนักเรียนระดับหัวกะทิของประเทศ รวมทั้ง มีโอกาสบริหารงานในโรงเรียนที่มีอุปกรณ์และความพร้อมในด้านต่าง ๆ ด้วย ซึ่งการแลกเปลี่ยนดังกล่าว จะช่วยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ ผ่านการเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ ดังนั้น จึงขอเสนอแนะ ให้พิจารณาจัดทำโครงการในลักษณะโครงการศึกษาคุณงานระหว่างครูและผู้บริหารโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ระดับประเทศและโรงเรียนทั่วไปที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน โดยดำเนินโครงการปีละ ๑ ครั้ง ครั้งละ ๑ เดือน

เรื่องที่ ๒ การปฏิรูปกฎหมายการศึกษา และร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นางพรพันธุ์ บุณยรัตพันธุ์

๑. ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๖ บัญญัติว่า “การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” แต่ไม่ได้มีการบัญญัติความเกี่ยวกับเรื่องของ “ความสามารถหรือ การมีศักยภาพในการแข่งขัน” รวมเข้าไปด้วย ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้คนไทยนอกจากจะมีร่างกายที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาแล้ว ยังมีความพร้อมในเรื่อง ของความสามารถในการแข่งขันในด้านต่าง ๆ กับนานาชาติด้วย

๒. ควรมีการกำหนดหรือให้คำนิยาม ตลอดจนสถานะหรือสิทธิประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ให้กับ “ผู้ทำหน้าที่สอนเด็กเล็ก” ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือสถานพัฒนาเด็กเล็ก ให้ได้รับสิทธิเช่นเดียวกับครู เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติ ฯ ไม่ได้ครอบคลุมถึงในเรื่องดังกล่าว

๓. ควรมีการกำหนดกลไกหรือมาตรการในการขจัดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพื่อให้ เด็กนักเรียนหรือผู้เรียนสามารถเข้าถึงการศึกษาที่ได้มาตรฐาน ทั้งในด้านความพร้อมของสถานที่และระบบ กระบวนการเรียนการสอน

คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์

๑. ควรมีการกำหนดหรือให้คำนิยามว่าการศึกษาแบบ Active Learning และแบบ Passive Learning มีความหมายหรือคำนิยามว่าอย่างไร แตกต่างกันอย่างไรร

๒. กระบวนการจัดการศึกษาตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ เป็นกระบวนการจัดการการศึกษา แบบกระจายอำนาจ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการจัดการศึกษาที่ดีประการหนึ่ง แต่ก็อาจนำกระบวนการจัดการศึกษา ในรูปแบบอื่นมาประยุกต์ใช้ควบคู่กันไปด้วยก็ได้ เพื่อให้เกิดรูปแบบหรือกระบวนการจัดการศึกษาที่สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยและมีประสิทธิภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น เช่น อาจกำหนดกรอบหรือรูปแบบการจัดการ การศึกษารูปแบบหนึ่งรูปแบบใดมาให้เป็นการเฉพาะ แต่มีความยืดหยุ่นในการเรียนการสอนค่อนข้างสูง เป็นต้น

๓. ในหมวด ๓ ระบบพิทักษ์คุณธรรม หน้าที และความรับผิดชอบ การร้องเรียน ร้องทุกข์ กล่าวโทษ หรือการเข้าไปตรวจสอบเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์นั้น มีขั้นตอนกระบวนการหรือวิธีการดำเนินการอย่างไร หากเป็นกรณีเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริตจะใช้กลไกเดิมที่มีอยู่แล้วเป็นผู้ดำเนินการ ตรวจสอบหรือไม่ อย่างไร เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) หรือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เป็นต้น

๔. ในหมวด ๔ ระบบการศึกษา ควรมีการบัญญัติความเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา ให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะในเรื่องของการมุ่งเน้นให้ประสบความสำเร็จในด้านอาชีพ

๕. มาตรา ๔๗ ได้กำหนดให้มี “คณะกรรมการนโยบายการศึกษาและพัฒนามนุษย์แห่งชาติ” ทำหน้าที่ปฏิรูปการศึกษา กำหนดนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา และในมาตรา ๖๑ ได้กำหนดให้มี “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา” ทำหน้าที่ประกันคุณภาพภายนอกตามเป้าหมาย และหลักเกณฑ์ที่ภาครัฐกำหนด กรอบภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานทั้งสองครอบคลุมถึง “มหาวิทยาลัย” ด้วยหรือไม่ อย่างไร

๖. ควรมีการจัดหรือกำหนดพื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone) อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการจัดตั้งสถานบันเทิงหรือแหล่งอบายมุขต่าง ๆ อยู่ใกล้กับสถานศึกษา

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช

๑. ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๑๐ วรรคแรก บัญญัติว่า “การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ” แต่มาตรา ๒๙ วรรคแรก บัญญัติว่า “ให้มีการศึกษาภาคบังคับ จำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง” อาจทำให้เกิดความสับสนในเรื่องของสิทธิในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขความในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจำนวนปีที่จะต้องให้บุคคลได้เข้ารับการศึกษาให้มีความถูกต้องเหมาะสม และสอดคล้องกัน นอกจากนี้ อาจจะมีการบัญญัติความเพิ่มเติมไว้ด้วยว่า “โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ก็ได้

๒. ร่างพระราชบัญญัติ ฯ ในหมวด ๓ ระบบพิทักษ์คุณธรรม หน้าที และความรับผิดชอบ มาตรา ๑๕ วรรคแรก บัญญัติว่า “ให้รัฐพิจารณาวางระบบ ออกหลักเกณฑ์ในการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ กล่าวโทษ เกี่ยวกับมาตรฐานและคุณภาพของการศึกษา และคุณภาพของผู้เรียน และกระบวนการพิจารณาหาข้อเท็จจริงของเรื่องที่ได้รับไว้แล้วตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวอย่างเคร่งครัด” มีข้อน่าสังเกตว่า การร้องเรียน ร้องทุกข์ กล่าวโทษ เกี่ยวกับมาตรฐานและคุณภาพของ “ผู้เรียน” นั้น เมื่อพิจารณาตามหลักการและเหตุผลแล้ว ควรจะเป็นการร้องเรียน ร้องทุกข์ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของ “ผู้สอน” มากกว่า ดังนั้น จึงควรมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขความในมาตราดังกล่าวให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

๓. ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ในเรื่องของสถานที่จัดการศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับมาตรา ๓๒ โดยบัญญัติความหรือกำหนดให้สถานที่ในการจัดการศึกษา ทั้งในระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้หมายความรวมถึง “สถานประกอบการ” ด้วย เพราะการเรียน

การสอนในปัจจุบันนั้น ไม่จำเป็นจะต้องเรียนในโรงเรียน หรือสถานศึกษาที่รัฐหรือเอกชนจัดขึ้นแต่เพียงอย่างเดียว การเรียนการสอนในสถานประกอบการ (ระบบทวิภาคี) ก็สามารถให้ความรู้กับผู้เรียนได้เช่นกัน

๔. นอกจากการกำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาในทุกระดับตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสองแล้ว ควรมีการบัญญัติความเพิ่มเติมเป็นวรรคสามในมาตราดังกล่าวด้วยว่า “หลักสูตรวิชาชีพ โดยเฉพาะสำหรับวิชาอาชีวศึกษา ต้องมุ่งพัฒนาคน โดยนำมาตรฐานอาชีพไปใช้กำหนดในหลักสูตร ตามหลักสูตร ฐานสมรรถนะ” เพื่อให้การจัดหลักสูตรการศึกษาในระดับอาชีวศึกษามีความถูกต้อง เหมาะสม กับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน

พลอากาศตรี เกลิมชัย เครืองาม

๑. ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... หมวด ๓ ระบบพิทักษ์คุณธรรม หน้าที่ และความรับผิดชอบ มาตรา ๑๕ วรรคแรก ได้กำหนดให้รัฐต้องพิจารณาวางระบบ ออกหลักเกณฑ์ในการ รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ กล่าวโทษ เกี่ยวกับมาตรฐานและคุณภาพทางการศึกษา คุณภาพของผู้เรียน และกระบวนการพิจารณาหาข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว แต่มีข้อน่าสังเกตว่าในร่างพระราชบัญญัติ ฯ กลับไม่มีการบัญญัติความในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษหรือบทกำหนดโทษเอาไว้ด้วยแต่อย่างใด

๒. ร่างพระราชบัญญัติ ฯ มาตรา ๑๕ วรรคสาม บัญญัติความไว้ว่า “ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการ รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ กล่าวโทษ และกระบวนการพิจารณาหาข้อเท็จจริงของเรื่องที่ได้รับไว้ให้เป็นไป ตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด” มีข้อน่าสังเกตว่า “คณะกรรมการ” ในมาตราดังกล่าว หมายถึง คณะกรรมการใด เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติ ฯ ไม่ได้มีการกำหนดคำนิยามไว้ จึงควรมีการกำหนด คำนิยามไว้ให้เกิดความชัดเจน

๓. มาตรา ๔๗ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการศึกษา และพัฒนามนุษย์แห่งชาติ” ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ปฏิรูปการศึกษา กำหนดนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ ด้านการศึกษา แต่ไม่ได้มีการกำหนดหรือบัญญัติความไว้ว่า คณะกรรมการชุดนี้ มีที่มาหรือวิธีการสรรหา กรรมการอย่างไร มีองค์ประกอบของจำนวนกรรมการเท่าใด และมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใด จึงควร มีการกำหนดหรือบัญญัติความในเรื่องของคณะกรรมการดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติ ฯ ให้ครบถ้วน เพื่อให้เกิดความถูกต้อง และชัดเจน

นายคำณูณ สิทธิสมาน

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษา ภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” แต่ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง กลับกำหนดว่า “การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ” ซึ่งจะเห็นได้ว่า บทบัญญัติ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มิได้ระบุเกี่ยวกับการไม่เก็บค่าใช้จ่ายไว้ แต่ประการใด ทำให้ความในมาตราดังกล่าวไม่สอดคล้องกับมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่งของร่างรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... และส่งผลให้การศึกษาระดับพื้นฐานตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... อาจมีการเก็บค่าใช้จ่ายก็ได้ ซึ่งหากร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... ได้รับความเห็นชอบ และมีการประกาศใช้ ย่อมจะส่งผลกระทบต่อความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ทำให้ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว อันอาจส่งผลให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ที่เสนอโดยคณะกรรมการเกิดการเกิดความล่าช้าได้

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากนโยบายด้านการศึกษาของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของไทย โดยให้ภาครัฐต้องจัดการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เป็นเวลาสิบห้าปี หรือ ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖ แล้ว จะพบว่า ร่างกฎหมายที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบดำเนินการ มีเนื้อหาแตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่เสนอโดยคณะกรรมการ ทั้งในด้านการเก็บค่าใช้จ่ายและด้านระยะเวลาการศึกษา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต่าง ๆ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการได้

ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ดังนี้

๑. พิจารณาทบทวนหมวด ๒ สิทธิทางการศึกษา ทั้งสี่มาตรา ให้มีความสอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๕๔ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มเติมความ “โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง

๒. พิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติให้มีความสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ทั้งในด้านการไม่เก็บค่าใช้จ่ายและด้านระยะเวลาการศึกษา โดยอาจแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๒ สิทธิทางการศึกษา หรือ มาตรา ๒๙ อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาการศึกษา ภาคบังคับที่เดิมกำหนดให้มีจำนวนเพียงเก้าปี ก็ได้

นายนิกร จำนง

การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมได้อย่างยั่งยืน จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับยุคสมัยและสภาพการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ แต่การจัดการศึกษาของไทยดำเนินการโดยอาศัยโครงสร้างทางกฎหมาย ผ่านการตรากฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ส่งผลให้การปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ขาดพลวัตร และไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการดำเนินการต้องอาศัยกระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นกระบวนการทางนิติบัญญัติที่มีความซับซ้อน มีขั้นตอนหลายประการ และใช้เวลาค่อนข้างมาก ดังนั้น เพื่อให้การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของไทยมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ในรูปแบบการให้อำนาจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำกฎกระทรวง เนื่องจากกระบวนการพิจารณาและประกาศใช้กฎกระทรวงสามารถดำเนินการได้โดยคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีขั้นตอนและใช้เวลาน้อยกว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติที่ต้องดำเนินการโดยฝ่ายนิติบัญญัติ อันจะทำให้การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษามีความเหมาะสมและทันยุคสมัยได้ดียิ่งขึ้น

นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต

๑. การวางแผนการศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดเป้าหมายและทิศทางการศึกษา การวางแผนทางการพัฒนา และการวิเคราะห์และกำหนดจำนวนนักศึกษาที่พึงมีในแต่ละสาขาวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น เป็นการดำเนินการที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การศึกษาของชาติพัฒนาต่อไปได้อย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มิได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ จึงขอเสนอแนะให้คณะกรรมการพิจารณาเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาไว้ในร่างพระราชบัญญัติด้วย เพื่อให้เกิดความครบถ้วนและสมบูรณ์ในทุกมิติ รวมทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้ความมุ่งประสงค์ที่จะพัฒนาให้การศึกษาของไทยเป็นการศึกษาเพื่ออาชีพเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงด้วย

๒. การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น พร้อมกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาภายในระดับชาติ จะสามารถช่วยให้การศึกษาของไทยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้อย่างเป็นระบบ จึงขอเสนอแนะให้พิจารณากำหนดทิศทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวด้วย

๓. การศึกษาที่จะทำให้เด็กและเยาวชนของชาติ เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพได้อย่างแท้จริง จะต้องเป็นการศึกษาที่สามารถทำให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้มีปัญญาและความรู้ พร้อมกับการมีจิตใจและอุปนิสัยที่ดี มีจิตสำนึกในการอุทิศตนเพื่อสังคมและส่วนรวม ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้กำหนดกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างค่านิยมและจิตสำนึกเพื่อสังคมและส่วนรวมไว้ในหลักสูตรการศึกษาของชาติ เช่น กิจกรรมลูกเสือหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

๔. ในปัจจุบันมีเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กในพื้นที่ห่างไกล และเด็กที่ครอบครัวมีสถานะยากจน ซึ่งเด็กกลุ่มดังกล่าวไม่สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาของชาติได้ จึงควรให้ความสำคัญและให้การช่วยเหลือทางการศึกษาแก่เด็กกลุ่มดังกล่าวด้วย เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาของชาติบรรลุผลสำเร็จได้อย่างแท้จริง ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางการให้สิทธิทางการศึกษาแก่เด็กที่ด้อยโอกาสดังกล่าว โดยอาจกำหนดไว้ในหมวด ๒ สิทธิทางการศึกษาของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

๕. การจัดการศึกษาที่ดี ควรมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม จารีตประเพณีและความเชื่อทางศาสนาของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นด้วย เช่น ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นคนมุสลิม มีวิถีชีวิตและการปฏิบัติตนที่เชื่อมโยงกับข้อกำหนดในศาสนาอิสลาม รวมทั้ง ผู้ปกครองยังนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนปอเนาะ ซึ่งเป็นโรงเรียนทางศาสนาด้วย การจัดการศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวจึงควรให้ความสำคัญและตระหนักถึงหลักปฏิบัติและคำสอนของศาสนาอิสลาม ตลอดจน ค่านิยมของท้องถิ่น เป็นต้น ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้พิจารณากำหนดแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละท้องถิ่น ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม จารีตประเพณีและความเชื่อทางศาสนาของประชาชนด้วย

๖. บทบัญญัติของกฎหมายจะมีผลในทางปฏิบัติเป็นประการใด ย่อมขึ้นอยู่กับ การบังคับใช้กฎหมาย และการดำเนินการของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดกลไกและหน่วยงานในการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ให้มีความชัดเจน พร้อมทั้งระบุระยะเวลาในการดำเนินการด้านต่าง ๆ ด้วย เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษาบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง

นายชูชัย ศุภวงศ์

๑. ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๑๐ กำหนดให้รัฐต้องมีกลไกสนับสนุนหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างทั่วถึง นั้นอาจทำให้โอกาสการเรียนรู้ของเด็กขาดความต่อเนื่องกัน เพราะการเรียนรู้ของเด็กตั้งแต่เกิดจนถึงเจ็ดปีแรกเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ของมนุษย์ ดังนั้น เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ที่ยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับประชาชนบรรลุเป้าประสงค์ จึงควรพิจารณาการให้คำจำกัดความของคำว่า “การจัดบริการการศึกษาปฐมวัย” ให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

๒. ควรบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างการปฏิรูประบบการเงินการคลังเพื่อการศึกษา กับการปฏิรูประบบสุขภาพของประเทศ โดยยึดแนวทางสำคัญของหลักประกันสุขภาพ การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น และการจัดสรรงบประมาณเป็นรายบุคคลหรือการจ่ายตรง ซึ่งจะทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการจากภาครัฐได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

นายชาญวิทย์ ผลชีวิน

ควรขยายขอบเขตนิยามของคำว่า ผู้สอน ในมาตรา ๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ให้ครอบคลุมถึงบุคลากรทางด้านวิชาชีพทางการกีฬาหรือผู้ฝึกสอนภายในสถาบันการกีฬาและพลศึกษา เช่น ผู้ฝึก (Coach) ซึ่งทำหน้าที่กำหนดทิศทางการเล่นและออกคำสั่งหรือคำแนะนำต่าง ๆ ให้กับนักกีฬาแต่ละประเภท หรือผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมการเป็นผู้ฝึก (Coach) เอ โลเชนต์ และผู้ฝึก (Coach) บี โลเชนต์ เป็นต้น โดยใช้คำว่า “ผู้ฝึกสอน” เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล

๑. ควรมีการแก้ไขเนื้อหาเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ในหมวด ๑๑ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑) **มาตรา ๙๕** ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษานั้น อาจมีเนื้อหาที่ล้าหลัง เพราะนับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๒ จนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และมีความก้าวหน้าไปอย่างมาก สามารถรองรับเทคโนโลยีได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการอยู่แล้ว เช่น ในอดีตเรามีคอมพิวเตอร์สำหรับใช้งานอย่างจำกัด แต่มาถึงในยุคปัจจุบันเรามีคอมพิวเตอร์สำหรับใช้งานอย่างมากมาย ดังนั้น เพื่อให้เกิดการปฏิรูปและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จึงควรให้ความสำคัญในเรื่อง การลดค่าใช้จ่ายบริการอินเทอร์เน็ตหรือการใช้งานอินเทอร์เน็ตฟรี แทน

นอกจากนี้ ในช่วง ๑๗ ปีที่ผ่านมา พบว่า โรงเรียนหลายแห่งประสบปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ รวมทั้งอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมด้านการศึกษาบางส่วนเสียหายหรืออุปกรณ์ไม่สามารถรองรับเทคโนโลยีในปัจจุบันได้ จึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนอุปกรณ์ดังกล่าวให้สามารถรองรับการใช้งานได้ เช่น การติดตั้งโทรทัศน์ขนาดใหญ่ในห้องเรียนใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอน และจัดแสงไฟให้เหมาะสมกับสภาพสายตาของผู้เรียนภายในห้อง เป็นต้น

๒) ควรบัญญัติให้มีการบริหารจัดการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระดับชาติ และสร้างคลังข้อมูลทางการศึกษาในระดับชาติ (ห้องสมุดสื่ออิเล็กทรอนิกส์) ไว้ในมาตรา ๗๕ โดยพัฒนาคุณภาพของสื่อให้สามารถรองรับจำนวนผู้ใช้งานได้ถึง ๒๐ ล้านคน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำอุปกรณ์สื่อสารหรือโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ตโฟน (Smart Phone) เชื่อมต่อข้อมูลที่ต้องการค้นหาได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อันจะทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ รัฐควรดำเนินการจัดซื้อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลิขสิทธิ์จากทั้งในประเทศและต่างประเทศมาเก็บไว้ในคลังข้อมูลดังกล่าว เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาและป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ของข้อมูลทางวิชาการต่าง ๆ

๓) ควรมีการพิจารณาวิธีการพิมพ์ตำราและหนังสือทางวิชาการในมาตรา ๗๖ ให้มีความถูกต้องเป็นมาตรฐาน โดยกำหนดให้ปกตำราและหนังสือต้องมีความแข็งแรงสามารถใช้งานได้ตั้งแต่สิบปีถึงหนึ่งร้อยปี และไม่ควรมีเนื้อที่ว่างหรือช่องว่างสำหรับจดบันทึกได้ภายในเนื้อหาด้านใน เพื่อให้นักเรียนรุ่นน้องสามารถใช้งานต่อได้ อันเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ควรมีกระบวนการ กำกับ ดูแล การผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อออนไลน์ สำหรับใช้ประโยชน์ทางการศึกษาภายในประเทศ เพื่อป้องกันการถูกละเมิดลิขสิทธิ์จากแหล่งผลิตอื่น

๕) มาตรา ๗๘ ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมความเป็น รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการใช้เทคโนโลยี และสื่อดิจิทัล เพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่า และเหมาะสมกับการเรียนรู้ของไทย

๖) มาตรา ๘๑ กำหนดให้ รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แต่ในข้อเท็จจริง พบว่า นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๒ จนถึงปัจจุบัน รัฐยังไม่สามารถจัดหาหน่วยงานกลางให้ทำหน้าที่ดังกล่าวได้ จึงควรกำหนดแนวทางการจัดหาหน่วยงานกลางให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักอย่างเป็นรูปธรรม

พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์

๑. การกำหนดให้รัฐมีอำนาจหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... เช่น ให้รัฐพิจารณา รัฐพึงให้มี และรัฐต้องจัดให้มี เป็นต้น นั้น อาจทำให้เกิดความสับสนของวิธีการร่างกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งข้อความดังกล่าวควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวดหน้าที่ของรัฐแทน และควรบัญญัติรายละเอียดสำคัญไว้ในร่างพระราชบัญญัติแทน เช่น หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบหลัก และองค์กรอื่นใดที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการศึกษา รวมทั้งควรสอบถามความคิดเห็นจากสำนักคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่อง การร่างกฎหมายและแบบของกฎหมาย เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๒. ควรมีการกำหนดให้มีหมายเหตุไว้ในรายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง “การปฏิรูปกฎหมายการศึกษาและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....” โดยมีข้อความว่า ในรายงานฉบับนี้ อาจมีปรับแก้ในส่วนของร่างพระราชบัญญัติให้มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่จะมีผลบังคับใช้ต่อไป

ศาสตราจารย์อิศรา ศานติศาสน์

ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) มาตรา ๔ ได้กำหนดนิยามของคำว่า **ครู** หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน และนิยามของคำว่า **คณาจารย์** หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการวิจัย ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาของรัฐและเอกชน ซึ่งอาจทำให้เกิดความสับสนในการตีความหมาย หรือเกิดความเข้าใจที่คาดเคลื่อนได้ว่าภายในมหาวิทยาลัย จะมีครูทำหน้าที่สอนอย่างเดียว กับคณาจารย์ทำหน้าที่สอนและวิจัย หรือ ครูทำหน้าที่สอนได้เฉพาะระดับที่ต่ำกว่าปริญญาเท่านั้น จึงเห็นควรให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาพิจารณาคำนิยามดังกล่าวให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๒) มาตรา ๒๗ (๒) กำหนดให้ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาได้พัฒนาทักษะพื้นฐาน ทักษะการดำเนินชีวิต รวมทั้งคุณลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งคำว่า “คุณลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์” อาจตีความได้หลากหลาย รวมทั้งอาจไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในมาตรา ๓๕ ที่กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้น เพื่อให้คุณสมบัติในหลายประเด็นมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งครอบคลุมปัญหาด้านการศึกษาของประเทศไทยอย่างรอบด้าน ควรแก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดของคำในมาตราดังกล่าว เช่น การประหยัด การมีวินัย มีความซื่อสัตย์ และมีจริยธรรม เป็นต้น

๓) มาตรา ๒๗ (๔) กำหนดให้ผู้เรียนระดับอุดมศึกษาได้พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะทางวิชาชีพ รวมทั้งความสามารถในการริเริ่มเป็นผู้ประกอบการ อาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำของระดับการศึกษาอื่น เนื่องจากในปัจจุบันเด็ก มีความต้องการในการเป็นผู้ประกอบการและเป็นเจ้าของธุรกิจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งไม่ได้จำกัดเพียงแคในระดับปริญญาเท่านั้น จึงควรพิจารณาคำว่า ผู้ประกอบการ ให้สามารถครอบคลุมได้ในทุกระดับ

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา

ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย

สำนักกรรมการ ๓